

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Πράμαντα, 15/12/2025
Αριθμ. Πρωτ.: 10116

Ταχ. Δ/νση : Πράμαντα
Ταχ. Κώδικας : 440 01
Πληροφορίες : Βαΐτσης Νικόλαος
Τηλέφωνο : 2659 3 60223
E-mail : info@voreiatzoumerka.gr

Θέμα: Δέση Προτάσεων του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων ενόψει του Νέου Κώδικα Αυτοδιοίκησης.

Υποβολή στη Δημόσια Διαβούλευση επί του Νέου Κώδικα Αυτοδιοίκησης

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων, ως ορεινός, δυσπρόσιτος και γεωγραφικά ιδιαίτερος δήμος με κρίσιμες λειτουργίες στους τομείς της πολιτικής προστασίας, της περιβαλλοντικής διαχείρισης, της κοινωνικής συνοχής, της τουριστικής ανάπτυξης και της αγροτικής οικονομίας, υποβάλλει τις ακόλουθες παρατηρήσεις και προτάσεις στο πλαίσιο της Δημόσιας Διαβούλευσης για τον Νέο Κώδικα Αυτοδιοίκησης.

Στόχος των προτάσεων είναι η διαμόρφωση ενός λειτουργικού, σύγχρονου και αποτελεσματικού θεσμικού πλαισίου που θα επιτρέπει στους ορεινούς δήμους να επιτελούν τον ρόλο τους με επάρκεια, ταχύτητα και διοικητική αυτοτέλεια.

1. Διοικητική Ικανότητα - Ορεινοί Δήμοι - Ειδική Θεσμική Κατηγορία

1.1. Θεσμοθέτηση Ειδικής Κατηγορίας «Ορεινών και Δυσπρόσιτων Δήμων»

Αίτημα για δημιουργία ειδικού θεσμικού πλαισίου, με:

- προσαρμοσμένες διαδικασίες,
- αυξημένες αρμοδιότητες,
- ενισχυμένη χρηματοδότηση,
- διακριτές ρυθμίσεις για προσβασιμότητα, τεχνικά έργα και λειτουργικές ανάγκες,
- ελαχιστοποίηση γραφειοκρατίας.

Ανάλυση συμβατότητας:

Σύμφωνα με τη στόχευση του νέου Κώδικα για διαφοροποιημένη οργάνωση των ΟΤΑ ανάλογα με τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά και τις επιχειρησιακές ανάγκες.

2. Αποκέντρωση Αρμοδιοτήτων – Περιβάλλον και Ανάπτυξη

2.1. Μεταφορά Αρμοδιοτήτων για Ορεινή Οδοποιία και Δασική Προσβασιμότητα

Ο Δήμος ζητά την αναγκαία αποκέντρωση ώστε να δύναται να υλοποιεί:

- συντήρηση και διάνοιξη δασικών δρόμων,
- έργα αντιπυρικής προστασίας,
- παρεμβάσεις πρόσβασης σε αγροτικές και κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις.
- Αδειοδοτήσεις και εγκρίσεις από αρμόδιες αρχές (ΟΦΥΠΕΚΑ, δασικές υπηρεσίες) με απλουστευμένες διαδικασίες.

Η εμπειρία των τελευταίων ετών έχει αποδείξει ότι οι παρεμβάσεις αυτές απαιτούν άμεση, τοπικά ελεγχόμενη και ευέλικτη διαχείριση, ιδίως σε συνθήκες κινδύνου (πυρκαγιές, πλημμύρες, κατολισθήσεις).

Ανάλυση συμβατότητας: Εναρμονισμένο με τις προβλέψεις του νέου Κώδικα για σαφή καταμερισμό αρμοδιοτήτων, ιδίως όταν αυτός προσαρμόζεται στη γεωμορφολογία και στις ανάγκες ορεινών δήμων.

3. Χωροταξία – Πολεοδομία – Περιβάλλον – Θεσμικό Πλαίσιο

3.1. Θεσμική Επικαιροποίηση και Υποχρεωτική Αναθεώρηση Προεδρικών Διαταγμάτων Προστασίας και Πολεοδομικού Σχεδιασμού

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων ζητά:

Α. υποχρεωτική επικαιροποίηση των ΠΔ προστασίας περιβάλλοντος και του πολεοδομικού πλαισίου που έχουν υπερβεί τη δεκαετία,

Β. δεσμευτική συμμετοχή του Δήμου στη κάθε διαδικασία αναθεώρησης και συγκεκριμένη πρόβλεψη για ζητήματα που επηρεάζουν άμεσα

- την ανάπτυξη των οικισμών,
- την αγροτική και δασική οδοποιία,
- την κτηνοτροφία και την πτηνοτροφία,
- τις ήπιες τουριστικές δραστηριότητες,
- τις καθημερινές ανάγκες των κατοίκων και επαγγελματιών.

Ανάλυση συμβατότητας: Η πρόταση ευθυγραμμίζεται απολύτως με το πνεύμα του νέου Κώδικα για ενίσχυση της συμμετοχής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στον χωρικό σχεδιασμό και στη διαμόρφωση πολιτικών περιβαλλοντικής διακυβέρνησης.

3.2. Διατήρηση και Υποστήριξη της Λειτουργίας των Υπηρεσιών Δόμησης (ΥΔΟΜ)

Αίτημα:

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων αιτείται την διατήρηση των Υπηρεσιών Δόμησης (ΥΔΟΜ) στον Δήμο, έστω και με το σημερινό τρόπο υλοποίησης, αξιοποιώντας τις δυνατότητες συνεργασίας με άλλους δήμους, όπως το παράδειγμα της συνεργασίας των Δήμων Μετσόβου και Βορείων Τζουμέρκων. Το μοντέλο αυτό απέδειξε την αποτελεσματικότητα, τη μεγάλη ευχέρεια και την ταχύτητα στην επίλυση των προβλημάτων της καθημερινότητας των πολιτών, ενώ παράλληλα παρέχει λειτουργική υποστήριξη σε κρίσιμες διαδικασίες όπως οι άδειες δόμησης και οι πολεοδομικές ρυθμίσεις.

Τεκμηρίωση:

Η μεταφορά των ΥΔΟΜ σε άλλες κεντρικές υπηρεσίες, όπως το Κτηματολόγιο, αναμένεται να προκαλέσει μεγάλες καθυστερήσεις και γραφειοκρατικές δυσλειτουργίες, ιδιαίτερα σε ορεινούς και δυσπρόσιτους δήμους, όπου η εγγύτητα και η άμεση επαφή με τις Υπηρεσίες Δόμησης είναι ζωτικής σημασίας.

Το παράδειγμα της συνεργασίας των ΥΔΟΜ του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων με τον Δήμο Μετσόβου έχει αποδείξει την ευελιξία και αποτελεσματικότητα αυτού του μοντέλου. Οι δύο δήμοι κατάφεραν να μειώσουν τη γραφειοκρατία, να επιταχύνουν τις διαδικασίες και να παρέχουν καλύτερη εξυπηρέτηση στους πολίτες, χρησιμοποιώντας τις υφιστάμενες υποδομές και διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη στενή συνεργασία μεταξύ τους.

Η διατήρηση των ΥΔΟΜ εντός των δήμων και η δυνατότητα συνεργασίας με γειτονικούς δήμους, επιτρέπει στους τοπικούς φορείς να διαχειρίζονται καλύτερα τις ανάγκες των πολιτών, να εξασφαλίζουν ταχύτερη εξυπηρέτηση και να ενισχύουν την τοπική ανάπτυξη χωρίς την ανάγκη για εκτεταμένη κεντρική γραφειοκρατία.

Ανάλυση Συμβατότητας: Η πρόταση αυτή είναι πλήρως συμβατή με το πνεύμα του Νέου Κώδικα Αυτοδιοίκησης, ο οποίος προκρίνει την ενίσχυση της ευελιξίας και αυτονομίας των δήμων στις διαδικασίες που τους αφορούν, ειδικά σε τομείς που σχετίζονται με την καθημερινότητα των πολιτών και τη σωστή διαχείριση του δομημένου περιβάλλοντος. Η συνεργασία μεταξύ δήμων και η διατήρηση κρίσιμων υπηρεσιών εντός της τοπικής αυτοδιοίκησης, ενδυναμώνει την τοπική διακυβέρνηση και διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία των δήμων, ιδιαίτερα στους δυσπρόσιτους και ορεινούς δήμους, όπου οι ανάγκες είναι διαφορετικές από εκείνες των αστικών περιοχών.

Το μοντέλο συνεργασίας του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων με τον Δήμο Μετσόβου αποδεικνύει την επιτυχία της εν λόγω προσέγγισης και θα μπορούσε να λειτουργήσει ως πρότυπο για τη θεσμοθέτηση αυτής της πρακτικής σε ευρύτερο επίπεδο, προκειμένου να εξασφαλιστεί η καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και η αποτελεσματικότερη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων.

4. Οικονομική Στήριξη – Κίνητρα – Τοπική Οικονομία

4.1. Ορεινό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα

Αίτημα για θεσμοθέτηση ειδικού αναπτυξιακού καθεστώτος και ενίσχυσης σε μικρούς ορεινούς Δήμους με κίνητρα για:

- νέους επιχειρηματίες,
- κτηνοτροφικές και πτηνοτροφικές μονάδες,
- μικρές τουριστικές επιχειρήσεις,
- μοναδικά καταστήματα σε μικρούς οικισμούς.

Ανάλυση συμβατότητας: Συνολική συνάφεια με τις πολιτικές ενίσχυσης τοπικής ανάπτυξης και δημογραφικής ανθεκτικότητας.

4.2. Πάγια Επιδότηση Ασφαλιστικών Εισφορών

Προτείνεται μόνιμος μηχανισμός οικονομικής ενίσχυσης επιχειρήσεων ορεινών περιοχών μέσω κάλυψης μέρους των εισφορών.

Ανάλυση συμβατότητας: Προβλέπεται από το πνεύμα του νέου Κώδικα που επιδιώκει ευελιξία και στοχευμένη ενίσχυση ειδικών δήμων.

4.3. Επιδόματα Νεογέννητων με Ειδική Προσαύξηση

Αίτημα για αυξημένο ύψος επιδόματος σε ορεινούς δήμους όπου το δημογραφικό αποτελεί μείζον ζήτημα.

Ανάλυση συμβατότητας: Ο Κώδικας επιτρέπει διαφοροποιημένες τοπικές κοινωνικές παροχές.

5. Προσωπικό - Στελέχωση - Κοινωνικές Υπηρεσίες

5.1. Κίνητρα Στελέχωσης Καίριων Υπηρεσιών

Ο Δήμος ζητά:

- θεσμοθέτηση δημοτικών κατοικιών για εργαζομένους,
- επίδομα ορεινότητας και δυσπρόσιττητας,
- στοχευμένες προκηρύξεις ΑΣΕΠ για ορεινούς δήμους,
- πρόσθετη μοριοδότηση για προϋπηρεσία σε δυσπρόσιτες περιοχές.

Ανάλυση συμβατότητας: Συνεπές με τον στόχο του νέου Κώδικα για ενίσχυση κρίσιμων δομών (Τεχνική Υπηρεσία, Κοινωνικές Υπηρεσίες, Πολιτική Προστασία, ΥΔΟΜ κ.λπ.) σε περιοχές με αντικειμενικές δυσκολίες στελέχωσης.

6. Πολιτική Προστασία - Κλιματική Ανθεκτικότητα

6.1. Θεσμική Οργάνωση και Επιχειρησιακή Επάρκεια

(Υποχρεωτική Θεσμοθέτηση Ολοκληρωμένης Δομής Πολιτικής Προστασίας μέσω ΟΕΥ)

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων επισημαίνει ότι η αποτελεσματική πολιτική προστασία, ιδίως σε ορεινούς, δυσπρόσιτους και υψηλού κινδύνου δήμους, δεν μπορεί να περιορίζεται στη θεσμική ανάθεση αρμοδιοτήτων σε έναν Αντιδήμαρχο.

Η εμπειρία των τελευταίων ετών αποδεικνύει ότι:

η κλιματική κρίση,

- τα έντονα καιρικά φαινόμενα,
- οι γεωλογικοί και υδρολογικοί κίνδυνοι,
- καθιστούν αναγκαία την ύπαρξη μόνιμης, στελεχωμένης και λειτουργικής δομής Πολιτικής Προστασίας.

Ο Δήμος ζητά:

- την υποχρεωτική πρόβλεψη στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (ΟΕΥ) κάθε Δήμου αυτοτελούς δομής Πολιτικής Προστασίας,
- τη στελέχωση της δομής με εξειδικευμένο προσωπικό,
- τη σαφή διάκριση αρμοδιοτήτων πρόληψης, ετοιμότητας, επέμβασης και αποκατάστασης,
- τη θεσμική διασύνδεση με Περιφέρεια, Πυροσβεστικό Σώμα και λοιπούς φορείς.

Ιδίως για ορεινούς και δυσπρόσιτους δήμους, η Πολιτική Προστασία συνιστά πάγια και διαρκή ανάγκη και όχι έκτακτη λειτουργία.

Ανάλυση συμβατότητας: Η πρόταση ευθυγραμμίζεται πλήρως με:

- τον νέο προσανατολισμό του Κώδικα στην ανθεκτικότητα και την πρόληψη,
- την ανάγκη θεσμικής θωράκισης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης,
- τη μετάβαση από προσωποκεντρική σε οργανωμένη διοίκηση πολιτικής προστασίας.

6.2. Δημιουργία Ταμείου Ορεινής Ανθεκτικότητας

Το Ταμείο θα χρηματοδοτεί:

- αντιπλημμυρικά έργα,
- αποκατάσταση γεφυριών,
- καθαρισμούς και διευθετήσεις ρεμάτων,
- έργα άμεσης ανάγκης μετά από θεομηνίες.

Ειδική τεκμηρίωση:

Η πρόσφατη καταστροφική θεομηνία στα Βόρεια Τζουμέρκα ανέδειξε σοβαρές δυσλειτουργίες και γραφειοκρατικές καθυστερήσεις που οδήγησαν:

- σε ανεπαρκή υποστήριξη των πολιτών,
- σε δυσκολίες καθημερινής αποκατάστασης των ζημιών,
- σε σημαντικά οικονομικά βάρη για τον Δήμο,
- σε αδυναμία ταχείας χρηματοδότησης κρίσιμων έργων.

Η δημιουργία ενός ευέλικτου Ταμείου Ορεινής Ανθεκτικότητας αποτελεί ζωτικής σημασίας εργαλείο άμεσης παρέμβασης.

Ανάλυση συμβατότητας: Απόλυτα ευθυγραμμισμένο με τον νέο Κώδικα που προωθεί:

- τοπικά σχέδια ανθεκτικότητας,
- ενοποίηση και ευελιξία χρηματοδοτικών εργαλείων,
- ενίσχυση μηχανισμών πολιτικής προστασίας σε ορεινές περιοχές.

7. Ενέργεια - Πράσινη Μετάβαση

7.1. Ολοστικό Πρόγραμμα Ενεργειακής Αναβάθμισης Δημοτικών Κτιρίων

Αίτημα για ενιαία, σταθερή και απλοποιημένη διαδικασία ένταξης έργων ενεργειακής αναβάθμισης.

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων έχει αντιμετωπίσει επανειλημμένα προβλήματα, καθώς πολλά δημοτικά κτίρια -λόγω παλαιότητας και ορεινής αρχιτεκτονικής- δεν διαθέτουν την απαιτούμενη στατική επάρκεια, γεγονός που δημιουργεί εμπόδια στην ένταξη σε προγράμματα ΕΞΕ/Ενεργειακού Σχεδιασμού.

Απαιτείται ειδική μέριμνα για ορεινούς δήμους με προσαρμοσμένα κριτήρια.

Ανάλυση συμβατότητας: Σύμφωνα με τον Κώδικα που επιδιώκει εξορθολογισμό των ενεργειακών δαπανών και ενίσχυση της ενεργειακής αυτονομίας των δήμων.

7.2. Ενίσχυση Ενεργειακών Κοινοτήτων

Αίτημα για:

- προτεραιότητα συμμετοχής ευάλωτων νοικοκυριών,
- ειδικά προγράμματα για ορεινές περιοχές,
- δυνατότητα δημιουργίας κοινοτήτων στις οποίες συμμετέχουν Δήμος + πολίτες, με ειδική χρηματοδοτική υποστήριξη λόγω δυσπρόσιτου χαρακτήρα.

Ανάλυση συμβατότητας: Ο νέος Κώδικας προωθεί ενεργειακές κοινότητες και συνεργατικά σχήματα δήμων-πολιτών, καθιστώντας την πρόταση πλήρως συνεκτική και αναμενόμενη.

8. Εκλογικό Σύστημα - Δημοκρατική Νομιμοποίηση και Αντιπροσωπευτικότητα (Διατήρηση Σταυρού Προτίμησης κατά τη Β' Κυριακή των Αυτόδιοικητικών Εκλογών)

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων ζητά ρητά τη διατήρηση της δυνατότητας σταυρού προτίμησης και κατά τη διεξαγωγή της δεύτερης Κυριακής των αυτοδιοικητικών εκλογών.

Η πρόβλεψη επιλογής αποκλειστικά δημάρχου κατά τη δεύτερη Κυριακή:

- αποστερεί από τους πολίτες το δικαίωμα ουσιαστικής συμμετοχής στη συγκρότηση του Δημοτικού Συμβουλίου,
- αποδυναμώνει τη δημοκρατική νομιμοποίηση των αιρετών οργάνων,
- περιορίζει την πολιτική έκφραση των δημοτών μόνο σε πρόσωπο και όχι σε συλλογικό πρόγραμμα και εκπροσώπηση.

Ιδίως για μικρούς, ορεινούς και κοινωνικά συνεκτικούς δήμους, όπως ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων, η προσωπική επιλογή δημοτικών συμβούλων αποτελεί:

- βασικό στοιχείο πολιτικής εμπιστοσύνης,
- μέσο εκπροσώπησης τοπικών κοινοτήτων και οικισμών,
- εγγύηση ισορροπίας και συνεργασίας στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Η εκλογή Δημάρχου χωρίς τη δυνατότητα ταυτόχρονης πολιτικής κρίσης για τη σύνθεση του Δημοτικού Συμβουλίου:

- αλλοιώνει τον συλλογικό χαρακτήρα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης,
- αποσυνδέει τη λαϊκή βούληση από την πραγματική άσκηση διοίκησης,
- αντιβαίνει στις αρχές της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

Ανάλυση συμβατότητας: Η πρόταση είναι απολύτως συμβατή με τις συνταγματικές αρχές της λαϊκής κυριαρχίας και της ισότιμης συμμετοχής των πολιτών, καθώς και με τον διακηρυγμένο στόχο του νέου Κώδικα για ενίσχυση της δημοκρατικής νομιμοποίησης και της λειτουργικότητας των ΟΤΑ.

9. Θεσμός Αντιδημάρχων - Άμισθοι Αντιδήμαρχοι σε Ορεινούς Δήμους

9.1. Διατήρηση και Θεσμική Ενίσχυση του Θεσμού των Άμισθων Αντιδημάρχων

Αίτημα

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων ζητά τη ρητή διατήρηση και θεσμική κατοχύρωση του θεσμού των άμισθων Αντιδημάρχων, ιδίως για τους μικρούς, ορεινούς και δυσπρόσιτους Δήμους, με δυνατότητα ουσιαστικής άσκησης αρμοδιοτήτων.

Τεκμηρίωση

Στον Δήμο Βορείων Τζουμέρκων, οι άμισθοι Αντιδήμαρχοι:

- καλύπτουν γεωγραφικά απομακρυσμένες περιοχές,
- λειτουργούν ως άμεσος σύνδεσμος Δημοτικής Αρχής - τοπικών κοινωνιών,
- συμβάλλουν καθοριστικά στην καθημερινή επίλυση προβλημάτων,
- ενισχύουν την παρουσία της διοίκησης σε οικισμούς με μικρό πληθυσμό,
- δεν επιβαρύνουν δημοσιονομικά τον Δήμο.

Για έναν ορεινό Δήμο με μεγάλη έκταση, έντονη πολυδιάσπαση οικισμών και περιορισμένο ανθρώπινο δυναμικό, ο θεσμός αυτός δεν αποτελεί πολυτέλεια, αλλά αναγκαιότητα λειτουργίας.

Ανάλυση συμβατότητας : Η πρόταση συνάδει με τον στόχο του νέου Κώδικα για:

- ευελιξία στη διοικητική οργάνωση,
- προσαρμογή των θεσμών στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε Δήμου,
- ενίσχυση της διοικητικής επάρκειας χωρίς αύξηση κόστους.

9.2. Διατήρηση του Υφιστάμενου Αριθμού Αντιδημάρχων στους Ορεινούς Δήμους

Αίτημα

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων ζητά **καμία μείωση ή αλλαγή στον αριθμό των Αντιδημάρχων**, ειδικά για τους ορεινούς και δυσπρόσιτους Δήμους.

Τ

εκμηρίωση

Η διατήρηση του αριθμού των Αντιδημάρχων είναι απολύτως αναγκαία, λαμβάνοντας υπόψη:

- την τεράστια γεωγραφική έκταση των ορεινών Δήμων,
- τον μεγάλο αριθμό μικρών και διάσπαρτων οικισμών,
- τις δυσκολίες πρόσβασης και μετακίνησης,
- την ανάγκη συνεχούς παρουσίας της Δημοτικής Αρχής σε πολλαπλά σημεία του Δήμου.

Η ενδεχόμενη μείωση του αριθμού Αντιδημάρχων:

- θα αποδυναμώσει την καθημερινή διοίκηση,
- θα αυξήσει τις καθυστερήσεις στην αντιμετώπιση προβλημάτων,
- θα απομακρύνει τη Δημοτική Αρχή από τις τοπικές κοινωνίες.

Ανάλυση συμβατότητας : Η πρόταση ευθυγραμμίζεται με την αρχή της λειτουργικής επάρκειας των ΟΤΑ και με την ανάγκη διαφοροποιημένης αντιμετώπισης των ορεινών Δήμων από τους αστικούς.

9.3. Διατήρηση του Θεσμού του Προέδρου Κοινότητας και Εκλογή Κοινοτικών Οργάνων (συμπεριλαμβανομένων των Εδρών Δήμων)

Αίτημα

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων ζητά:

- να παραμείνει ο τίτλος, ο ρόλος και η εκλογή του Προέδρου Κοινότητας για κοινότητες έως 200 κατοίκους,
- να εκλέγονται τριμελή συμβούλια κοινοτήτων σε κοινότητες με πληθυσμό από 200 κατοίκους και άνω,
- να μην καταργηθεί σε καμία περίπτωση ο θεσμός του Προέδρου Κοινότητας στις έδρες των Δήμων, ανεξαρτήτως πληθυσμιακού μεγέθους.

Τεκμηρίωση

Ο θεσμός του Προέδρου Κοινότητας:

- αποτελεί το βασικό θεσμικό σημείο επαφής του πολίτη με τον Δήμο,
- λειτουργεί ως εργαλείο εγγύτητας, άμεσης πληροφόρησης και ταχείας διαχείρισης καθημερινών ζητημάτων,
- διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο σε μικρούς, απομακρυσμένους αλλά και κεντρικούς οικισμούς.

Ιδίως στις έδρες των Δήμων, ο Πρόεδρος Κοινότητας:

- λειτουργεί ως ενδιάμεσος κρίκος μεταξύ Δημοτικής Αρχής, υπηρεσιών και κατοίκων,

- αποσυμφορεί τη λειτουργία του Δημάρχου και των Αντιδημάρχων από ζητήματα καθημερινότητας,
- συμβάλλει στην άμεση καταγραφή, ιεράρχηση και επίλυση προβλημάτων,
- ενισχύει τη δημοκρατική συμμετοχή και τη λογοδοσία σε τοπικό επίπεδο.

Η κατάργηση του θεσμού του Προέδρου Κοινότητας στις έδρες των Δήμων:

- δημιουργεί θεσμικό κενό εκπροσώπησης,
- απομακρύνει τη διοίκηση από τον πολίτη,
- υποβαθμίζει τον ρόλο της τοπικής κοινότητας ακόμη και στον κεντρικό οικισμό,
- αντιβαίνει στην αρχή της εγγύτητας, που αποτελεί θεμέλιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σε μικρούς και ορεινούς Δήμους, όπου η έδρα συχνά συγκεντρώνει:

- διοικητικές υπηρεσίες,
- αυξημένες ανάγκες εξυπηρέτησης,
- πληθυσμιακή κινητικότητα,

η ύπαρξη Προέδρου Κοινότητας στην έδρα είναι απολύτως αναγκαία και λειτουργικά επιβεβλημένη.

Ανάλυση συμβατότητας : Η πρόταση

- συνάδει πλήρως με τις αρχές της αποκέντρωσης, της εγγύτητας και της συμμετοχικής δημοκρατίας,
- ευθυγραμμίζεται με τον στόχο του νέου Κώδικα για ενίσχυση της λειτουργικότητας των ΟΤΑ,
- αποτρέπει τη συγκέντρωση εξουσιών και τη διοικητική αποξένωση των πολιτών,
- διασφαλίζει τη θεσμική ισορροπία μεταξύ κεντρικής διοίκησης του Δήμου και τοπικών κοινοτήτων.

9.4. Διατήρηση της Δυνατότητας Απόσπασης Εκλεγμένων Αιρετών σε Ορεινούς Δήμους

Αίτημα

Ο Δήμος ζητά να μην καταργηθεί η δυνατότητα απόσπασης εκλεγμένων αιρετών στους ορεινούς Δήμους, αλλά να διατηρηθεί με την πρόβλεψη αυστηρών και σαφών κριτηρίων.

Ενδεικτικά κριτήρια μη κατάργησης της απόσπασης:

- μόνιμη κατοικία του εκλεγμένου στην Δημοτική Κοινότητα όπου έχει εκλεγεί,
- πραγματική και αποδεδειγμένη παρουσία και δραστηριοποίηση στην περιοχή,
- σύνδεση της απόσπασης με την εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών,
- συμβολή στην αναστροφή της πληθυσμιακής και κοινωνικής συρρίκνωσης,
- ιδιαίτερη μέριμνα για νέους αιρετούς που επιλέγουν να παραμείνουν και να εργαστούν στον τόπο τους.

Τεκμηρίωση

Η κατάργηση της δυνατότητας απόσπασης:

- λειτουργεί αποτρεπτικά για τη συμμετοχή νέων ανθρώπων στα κοινά,
- δυσχεραίνει την καθημερινή παρουσία αιρετών στις τοπικές κοινωνίες,
- εντείνει την ερημοποίηση των ορεινών περιοχών.

Ανάλυση συμβατότητας : Η πρόταση εναρμονίζεται με:

- την ανάγκη στήριξης της τοπικής δημοκρατίας
- την ενίσχυση της συμμετοχής νέων ανθρώπων στην Αυτοδιοίκηση,
- τη διαφοροποιημένη μεταχείριση των ορεινών Δήμων.

10. Λειτουργία Συλλογικών Οργάνων – Φυσική Παρουσία και Δημοκρατική Λειτουργία

10.1. Φυσική Παρουσία στα Όργανα Διοίκησης Μικρών Ορεινών Δήμων

Αίτημα

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων προτείνει η φυσική παρουσία των αιρετών στα συλλογικά όργανα (Δημοτικό Συμβούλιο, Δημοτική Επιτροπή, λοιπές επιτροπές) να παραμείνει ο βασικός και κανόνας τρόπος λειτουργίας, ιδίως για τους μικρούς ορεινούς Δήμους.

Τεκμηρίωση

Η φυσική παρουσία:

- ενισχύει τη δημοκρατική νομιμοποίηση των αποφάσεων,
- επιτρέπει άμεση και ουσιαστική συνεργασία αιρετών και υπηρεσιών,
- λειτουργεί ενθαρρυντικά για την τοπική κοινωνία και τον πληθυσμό,
- διατηρεί τον κοινωνικό και συλλογικό χαρακτήρα της Αυτοδιοίκησης.

Η γενικευμένη και μόνιμη υποκατάσταση της φυσικής παρουσίας από τηλεδιασκέψεις:

- αποδυναμώνει τον θεσμό,
- περιορίζει τη δημόσια λογοδοσία,
- αλλοιώνει τον χαρακτήρα της τοπικής δημοκρατίας.

Ανάλυση συμβατότητας: Η πρόταση ευθυγραμμίζεται με τις συνταγματικές αρχές της δημοσιότητας, της συλλογικότητας και της εγγύτητας της διοίκησης προς τον πολίτη.

11. Περιβαλλοντική Πολιτική – Πράσινο Ταμείο

11.1. Ενίσχυση της Απόδοσης Πόρων του Πράσινου Ταμείου στους Δήμους

Αίτημα

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων ζητά την αναθεώρηση της πρόβλεψης για διάθεση μόλις του 3% των πόρων του Πράσινου Ταμείου προς τους ΟΤΑ και την ουσιαστική αύξηση του ποσοστού αυτού.

Τεκμηρίωση

Ιστορικά:

- είχε προβλεφθεί απόδοση έως και 50% των πόρων στους Δήμους,
- στη συνέχεια περιορίστηκε στο 10%,
- μειώθηκε στο 5%,
- και πλέον περιορίζεται στο 3%.

Το ποσοστό αυτό:

- δεν ανταποκρίνεται στις αυξημένες περιβαλλοντικές υποχρεώσεις των Δήμων,
- δεν επαρκεί για έργα προστασίας, αποκατάστασης και πρόληψης,
- πλήττει ιδιαίτερα τους ορεινούς Δήμους που διαχειρίζονται εκτεταμένες προστατευόμενες περιοχές.

Ανάλυση συμβατότητας : Η πρόταση είναι απολύτως συμβατή με τον στόχο του νέου Κώδικα για:

- ενίσχυση του ρόλου των ΟΤΑ στην περιβαλλοντική πολιτική,
- ουσιαστική αποκέντρωση πόρων και ευθυνών.

12. Παρατηρήσεις επί Ειδικών Διατάξεων του Σχεδίου Κώδικα

12.1. Άρθρα Εκλογικού Συστήματος (άρθρα 48, 53, 58)

Ο Δήμος επισημαίνει ότι:

- η κατάργηση του δεύτερου γύρου,
- η καθιέρωση εναλλακτικής ψήφου,
- η δυνατότητα εκλογής με σχετική και όχι ουσιαστική πλειοψηφία,

δημιουργούν ζητήματα:

- δημοκρατικής νομιμοποίησης,
- αντιπροσωπευτικότητας,
- σταθερής λειτουργίας των Δημοτικών Αρχών.

12.2. Άρθρο 91 – Κατανομή Εσόδων από Τέλη

Η κατάργηση καθορισμένων ποσοστών απόδοσης εσόδων στους Δήμους και η μεταφορά της απόφασης αποκλειστικά στην κεντρική διοίκηση:

- περιορίζει την οικονομική αυτοτέλεια των ΟΤΑ,
- δημιουργεί αβεβαιότητα στον προγραμματισμό,
- υποβαθμίζει τον ρόλο της ΚΕΔΕ.

12.3. Άρθρο 284 – Όμοιες και Ομοειδείς Δαπάνες

Ο Δήμος ζητά τη ρητή νομοθετική κατοχύρωση της πάγιας νομολογίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με την οποία:

- οι συμβάσεις ανά Δημοτική Ενότητα δεν συνιστούν τεχνητή κατάτμηση,
- ιδίως στους ορεινούς και πολυδιασπασμένους Δήμους.

13. Συνολική Εκτίμηση – Τελική Θέση Δήμου

Οι προτάσεις του Δήμου Βορείων Τζουμέρκων:

- βασίζονται σε πραγματικά δεδομένα και εμπειρία εφαρμογής,
- ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μικρών ορεινών Δήμων,
- κινούνται εντός του πλαισίου και του πνεύματος του Νέου Κώδικα Αυτοδιοίκησης,
- ενισχύουν την αυτοτέλεια, τη λειτουργικότητα και τη δημοκρατική νομιμοποίηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο Δήμος Βορείων Τζουμέρκων θέτει τις παρούσες προτάσεις υπόψη της ΚΕΔΕ, με στόχο τη διαμόρφωση ενός Κώδικα εφαρμόσιμου, δίκαιου και ουσιαστικά αποκεντρωμένου.

Ο Δήμαρχος Βορείων Τζουμέρκων

Νικόλαος Χ. Βαϊτσης